

ADVIES Nr. 1.989

Zitting van dinsdag 19 juli 2016

Ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van de wet van 16 november 2015 houdende diverse bepalingen inzake sociale zaken voor wat de flexi-jobs betreft en tot aanpassing van enkele koninklijke besluiten met betrekking tot doelgroepverminderingen

x x x

2.840-1

ADVIES Nr. 1.989

Onderwerp: Ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van de wet van 16 november 2015 houdende diverse bepalingen inzake sociale zaken voor wat de flexi-jobs betreft en tot aanpassing van enkele koninklijke besluiten met betrekking tot doelgroepverminderingen

Bij brief van 11 april 2016 heeft mevrouw M. De Block, minister van Sociale Zaken, het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over een ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van de wet van 16 november 2015 houdende diverse bepalingen inzake sociale zaken voor wat de flexi-jobs betreft en tot aanpassing van enkele koninklijke besluiten met betrekking tot doelgroepverminderingen.

Dat ontwerp van koninklijk besluit heeft een dubbele doelstelling: eensdeels de prestaties geleverd in het kader van een flexi-job uitsluiten van de berekeningsbasis om (in het kader van een andere job dan de flexi-job) verminderingen van de werknemers- en werkgeversbijdragen voor de sociale zekerheid toe te kennen en anderdeels het percentage vastleggen waarmee het flexiloon wordt verhoogd als basis voor de berekening van de gewone socialezekerheidsbijdragen indien een werkgever een werknemer aangeeft als flexi-jobwerknemer, terwijl niet is voldaan aan de voorwaarden voor het uitoefenen van een flexi-job.

De bespreking van dat dossier werd toevertrouwd aan de commissie Individuele Arbeidsverhoudingen – Sociale Zekerheid, die heeft kunnen rekenen op de medewerking van vertegenwoordigers van de beleidscel van de minister van Sociale Zaken en de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

Op verslag van die commissie heeft de Raad op 19 juli 2016 het volgende advies uitgebracht.

x x x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. INLEIDING

Bij brief van 11 april 2016 heeft mevrouw M. De Block, minister van Sociale Zaken, het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over een ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van de wet van 16 november 2015 houdende diverse bepalingen inzake sociale zaken wat de flexi-jobs betreft en tot aanpassing van enkele koninklijke besluiten met betrekking tot doelgroepverminderingen.

De adviesaanvraag ligt in het verlengde van de adviezen nr. 1.944 en nr. 1.971 die de Raad op 24 juni 2015 en 26 januari 2016 heeft uitgebracht over de problematiek van de flexi-jobs. De in de Raad vertegenwoordigde organisaties hebben in het advies nr. 1.944 hun respectieve standpunten te kennen gegeven over het voorontwerp van wet houdende diverse sociale bepalingen, wat betreft het deel over de invoering van het systeem van flexi-jobs en de overuren in de horecasector. In het advies nr. 1.971 hebben diezelfde organisaties verdeelde standpunten ingenomen over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 30 maart 1967 tot bepaling van de algemene uitvoeringsmodaliteiten van de wetten betreffende de jaarlijkse vakantie van de werknemers, met specifieke bepalingen voor flexi-jobs inzake jaarlijkse vakantie.

Het ontwerp van koninklijk besluit streeft een dubbele doelstelling na:

- eensdeels de prestaties geleverd in het kader van een flexi-job uitsluiten van de berekeningsbasis om in het kader van een andere job dan de flexi-job verminderingen van de werknemers- en werkgeversbijdragen voor de sociale zekerheid toe te kennen;

- anderdeels het percentage vastleggen waarmee het flexiloon wordt verhoogd als basis voor de berekening van de gewone socialezekerheidsbijdragen indien een werkgever een werknemer aangeeft als flexi-jobwerknemer, terwijl niet is voldaan aan de voorwaarden voor het uitoefenen van een flexi-job. Het ontwerp van koninklijk besluit bepaalt in dat geval dat het flexiloon wordt verhoogd met 125 % teneinde te komen tot een niveau van socialezekerheidsbijdragen dat minstens overeenstemt met wat in het kader van een reguliere tewerkstelling in de sector verschuldigd zou zijn.

De Raad heeft zich aandachtig gebogen over die twee delen van het ontwerp van koninklijk besluit, die in punt II hieronder apart zullen worden behandeld.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

A. Uitsluiting van de prestaties geleverd in het kader van een flexi-job van de berekeningsbasis voor het toekennen van bijdrageverminderingen (artikelen 1 en 2 van het ontwerp van koninklijk besluit)

1. Onderwerp en draagwijdte van de voorgestelde wijzigingen

De Raad neemt er kennis van dat het ontwerp van koninklijk besluit, volgens de toelichting die de vertegenwoordigers van de beleidscel hebben verstrekt, niet de bedoeling heeft het op de flexi-job toepasbare stelsel van sociale bijdragen als zodanig te wijzigen. Het flexiloon en het flexivakantiegeld zijn immers vrijgesteld van gewone socialezekerheidsbijdragen en zijn alleen onderworpen aan een bijzondere werkgeversbijdrage van 25 %. Er kan dus niet rechtstreeks een socialebijdragevermindering op toegepast worden.

Uit diezelfde toelichting blijkt ook dat volgens de regelgeving van vandaag de verminderingen van de werknemers- en werkgeversbijdragen voor de sociale zekerheid (werkbonus, structurele vermindering en doelgroepvermindering) die kunnen worden toegekend in het kader van "gewone" jobs, berekend worden rekening houdend met alle bij een bepaalde werkgever geleverde prestaties; daaruit zou opgemaakt kunnen worden dat de in het kader van een flexi-job geleverde prestaties meegerekend moeten worden.

Het bedrag van de bijdrageverminderingen zou bijgevolg kunnen variëren naargelang het gaat om een directe indienstneming of een indienstneming waaraan een flexi-job voorafgaat. In het bijzonder zouden, indien rekening wordt gehouden met de in het kader van een flexi-job geleverde prestaties, grotere bijdrageverminderingen toegepast worden voor een indienstneming waaraan prestaties in het kader van een flexi-job voorafgaan.

Het ontwerp van koninklijk besluit wil ervoor zorgen dat de in het kader van een flexi-job geleverde prestaties geen invloed hebben op de berekening van de bijdrageverminderingen voor andere indienstnemingen (in het kader van gewone arbeidsovereenkomsten). Daartoe bepaalt artikel 1 van het ontwerp van koninklijk besluit dat de in het kader van een flexi-job geleverde prestaties uitgesloten worden van de berekeningsbasis voor het toekennen van de werkbonus. Artikel 2 voorziet in dezelfde uitsluiting voor de berekening van de doelgroepverminderingen.

2. Beginselstandpunt

De Raad vindt dat de in het kader van een flexi-job geleverde prestaties geen impact mogen hebben op de berekening van de bijdrageverminderingen in het kader van het sluiten van een andere gewone arbeidsovereenkomst na een flexi-jobtewerkstelling.

Hij onderschrijft de doelstelling dat de in het kader van een flexi-job geleverde prestaties geen invloed mogen hebben op de berekening van de bijdrageverminderingen en spreekt zich wat de grond van de zaak betreft dus positief uit over de uitsluitingen waarin de artikelen 1 en 2 van het ontwerp van koninklijk besluit voorzien.

3. Technische opmerking

De Raad wil echter de volgende technische opmerking koppelen aan zijn principiële steun.

De Raad constateert dat het verslag aan de Koning in de bespreking van de artikelen 1 en 2 van het ontwerp van koninklijk besluit niet bepaalt dat de prestaties geleverd in het kader van een flexi-job uitgesloten zijn van de berekeningsbasis voor het toekennen van de structurele vermindering.

Uit de toelichting van de vertegenwoordigers van de beleidscel en de RSZ blijkt echter dat het wel degelijk de bedoeling is om in artikel 2 de prestaties geleverd in het kader van een flexi-job uit te sluiten van de berekeningsbasis voor het toekennen van de doelgroepverminderingen en van de berekeningsbasis voor het toekennen van de structurele vermindering. In werkelijkheid zou de structurele vermindering overigens al geregeld zijn door artikel 2, aangezien die vermindering dezelfde wettelijke basis heeft als de doelgroepverminderingen.

De Raad stelt voor dat het verslag aan de Koning wordt aangevuld met inachtneming van die verduidelijkingen en dat eventueel ook de tekst zelf van artikel 2 wordt aangevuld.

- B. Vastlegging van het percentage waarmee het flexiloon wordt verhoogd als basis voor de berekening van de gewone socialezekerheidsbijdragen indien een werkgever een werknemer aangeeft als flexi-jobwerknemer, terwijl niet is voldaan aan de voorwaarden voor het uitoefenen van een flexi-job

1. Onderwerp en draagwijdte van de voorgestelde reglementaire wijziging

De Raad stelt vast dat het tweede luik van het ontwerp van koninklijk besluit het percentage vastlegt waarmee het flexiloon wordt verhoogd voor de socialezekerheidsbijdragen, wanneer de werknemer niet voldoet aan de voorwaarden van een flexi-job.

In die zin bepaalt het ontwerp van koninklijk besluit dat het flexiloon wordt verhoogd met 125% wanneer er een dubbele foutmelding wordt vastgesteld, zowel op de dimona als op de dfma-aangifte. In dat geval neemt de RSZ ambtshalve het flexiloon aan 225% als berekeningsbasis voor de socialezekerheidsbijdragen.

Uit de toelichting van de vertegenwoordiger van de Beleidscel van de minister van Sociale Zaken bleek dat deze administratieve sanctie in de eerste plaats tot doel heeft werkgevers aan te zetten om spontaan fouten in hun aangifte te verbeteren, telkens wanneer voornoemde foutmelding zich voordoet. Doordat hierdoor de berekeningsbasis van de bijdragen steeds hoger komt te liggen dan het hoogste barema uit de sector, wordt verondersteld dat verbeteringen spontaan zullen gebeuren. Op basis van een evaluatie, zal worden bekeken of het noodzakelijk is het percentage nog te verhogen om die gedragshouding te bereiken.

Opnieuw volgens de Beleidscel Sociale Zaken, wordt daarnaast aan de RSZ een extra middel gegeven om in die gevallen backoffice te regulariseren, zonder dat elke keer een controle ter plaatse moet worden uitgestuurd. Op die manier wordt de sociale inspectie ontlast en kan ze zich concentreren op de echte fraudegevallen in plaats van langs te gaan bij werkgevers die alleen fouten begaan in hun aangifte.

Het voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit beperkt de administratieve sanctie tot deze anomalie. Uit de toelichting van de vertegenwoordiger van de RSZ, waarbij door de commissie een aantal bijkomende gegevens werden opgevraagd, bleek wel dat intern - op niveau van het Beheerscomité - zou worden bekeken, vanuit eenzelfde aanmoedigingsoptiek en ontlasting voor de sociale inspectie, of dezelfde sanctie zou kunnen worden verruimd naar andere anomalieën die via de aangiften kunnen worden vastgesteld, bijvoorbeeld ingeval de flexi-job geheel of gedeeltelijk wordt gedekt door een verbrekingsvergoeding of wanneer de flexi-job niet wordt gecumuleerd met een contract van 80% of meer.

2. Standpunt van de Raad

De Raad heeft een grondige bespreking gewijd aan dit luik van het ontwerp van koninklijk besluit en hiervoor verschillende bijkomende statistische en andere informatie met betrekking tot flexi-jobs opgevraagd bij de RSZ.

Op grond van die bespreking, kan hij hierover positief advies verlenen, op voorwaarde evenwel dat bij de uitvoering ervan een aantal modaliteiten worden gerespecteerd.

Meer bepaald kan de Raad hiermee maar instemmen indien deze sanctie, zoals uitdrukkelijk aangegeven in de teksten, ambtshalve wordt toegepast wanneer de beoogde anomalie zich voordoet, en dit onverminderd de andere gebruikelijke sancties die kunnen worden toegepast wanneer overtredingen worden vastgesteld. De Raad neemt akte van het feit dat de vertegenwoordiger van de Beleidscel in die zin ook heeft bevestigd dat er nog controles zullen plaatsvinden bij werkgevers waarvan de knipperlichten meerdere keren aangaan omwille van terugkerende anomalieën op de aangifte.

Daarnaast is het volgens hem essentieel dat bij de uitvoering van dit ontwerp de nodige gegevensdoorstroming zou worden gegarandeerd, met het oog op een correcte toekenning van socialezekerheidsrechten in geval van regularisatie. In die optiek werd op het beheerscomité van de RSZ bevestigd dat de bestaande gegevensstromen volstaan om in geval van regularisatie een correcte inning te doen van de bijdrage voor de eindejaarspremie, het vakantiegeld en het aanvullend pensioen en op die manier de uitbetaling ervan via de RSZ, de RJV en het Fonds voor Bestaanszekerheid te verzekeren. Diezelfde garantie is echter nog onduidelijk wat de informatiestromen betreft naar de instellingen voor de ziekte- en invaliditeits- en werkloosheidsverzekering. Die stromen tussen de betrokken instellingen bestaan, maar het betreft eerder pull- dan pushsystemen. De Raad wenst dan ook dat die kwestie zou worden uitgeklaard en opgevolgd via het beheerscomité van de RVA, RIZIV en de KSZ, zodat de instellingen en de werknemer te weten komen op welk geregulariseerd loon zijn ziekte- en werkloosheidsuitkering moet worden berekend.

Tot slot vraagt de Raad dat deze administratieve sanctie en de voorwaarden waaronder ze, volgens hem, moet worden toegepast, na één jaar zou worden geëvalueerd op basis van een verslag van de RSZ. In die zin vraagt hij aan de RSZ om hiervoor de nodige gegevens bij te houden, niet alleen op vlak van aantal overtredingen, bijdrage-inning en controles, maar eveneens op vlak van gegevensdoorstroming met het oog op een correcte toekenning van socialezekerheidsrechten in geval van regularisatie.
